

**Storumans
kommun**
LUSPIE

Likabehandlingsplan 2022

Förskolan Björken och förskolan Granen

Grunduppgifter om verksamheten	3
Policy	3
Vision.....	3
Delaktighet.....	3
Utvärdering av föregående plan	4
Främjande arbete.....	6
Kartläggning och förebyggande åtgärder.....	9
Rutiner för akuta situationer.....	10
Ansvarsförhållande	10
Bilaga 1 - Åtgärdande arbete vid kränkande behandling/trakasserier mellan barn.....	11
Bilaga 2 - Rutiner när vuxen i verksamheten kränker barn.....	12
Bilaga 3 - Mall för samtal vid misstänkt kränkande behandling/ trakasserier.....	13
Bilaga 4 - Samtalsmall för vittnen	14
Bilaga 5 - Definitioner och begrepp.....	15
Bilaga 6 - Underskrift personal.....	17

Grunduppgifter om verksamheten

Förskolan Björken och Granens likabehandlingsplan består av både en plan mot kränkande behandling enligt skrivelserna i *skollagen*¹ samt en plan för aktiva åtgärder enligt skrivelserna i *diskrimineringslagen*². Den är också upprättad i enlighet med *förordning (2006:1083) barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling*.

Denna plan omfattar verksamhetsformen förskola samt helgbarnomsorg. Alla tillämpliga skrivningar i denna plan omfattar både den digitala som fysiska världen.

Policy

På förskolan Björken och Granen tolererar vi inga kränkningar, trakasserier eller sexuella trakasserier. Alla ska känna sig trygga i vår verksamhet. I denna likabehandlingsplan redogörs för våra främjande och förebyggande åtgärder samt rutiner för akuta situationer. Förskolan ska förebygga diskriminering och verka för lika rättigheter och möjligheter oavsett lagens sju diskrimineringsgrunder: kön, könsidentitet eller köns uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Vision

Förskolan Björken/Granens vision är att ha en verksamhet där alla kan känna trygghet, gemenskap och glädje, och får möjlighet att utvecklas i en harmonisk miljö, utifrån egna förutsättningar och möjligheter. Vår vision är också att motverka alla former av diskriminering och kränkande behandling. Barnen/eleverna ska känna att all personal på förskolan arbetar aktivt för att motverka diskriminering och kränkande behandling. Helgbarnomsorgen räknas inte som förskola men omfattas av planen eftersom de barn som vistas där är inskrivna i förskola eller fritidsverksamhet.

Denna likabehandlingsplan gäller fr.o.m. 2022-01-01 till 2022-12-31. På förskolan Björken och Granen ansvarar rektor för att det varje år upprättas en ny plan och att den tidigare planen utvärderas

Delaktighet

På förskolan Granen och Björken har barnen medverkat i det främjande och förebyggande arbetet och varit delaktiga i arbetet med att upprätta, följa upp och se över likabehandlingsplan genom att tillsammans med pedagogerna samtal, dramatisera och ha teman som anknyter till likabehandlingsplanen.

På förskolan Björken och Granen har också vårdnadshavare beretts möjlighet att delta i arbetet med planen genom att få information på föräldramöten samt utvecklingssamtalen. Innan pandemin så träffades Team förskola och arbetade med planen gemensamt. Föräldrarna har inte varit delaktiga i utformningen av planen på samma sätt som tidigare beroende på restriktioner under pandemin.

¹ 6 kap. 8§ Skollagen (2010:800)

² 3 kap. 2§ Diskrimineringslagen (2008:567)

Hämtning och lämning har skett utomhus periodvis. Föräldrar på Björkens förskola vill vara mer delaktiga i verksamheten efter pandemin. De vill arbeta aktivt med att förbättra och utveckla utemiljön.

På förskolan Björken och Granen har personalen medverkat i det främjande och förebyggande arbetet och varit delaktiga i arbetet med att upprätta, följa upp och se över likabehandlingsplanen genom att diskutera de olika diskrimineringsgrunderna på APT-träffar. Utvärdering/uppföljning av planen sker fortlöpande även på reflektionstid, möten med rektor och specialpedagog.

Denna likabehandlingsplan görs känd och förankras hos barnen genom den dagliga undervisningen, samtal samt att goda vuxna förebilder. Planen görs känd och förankras hos personalen genom att diskussioner samt att all personal i förskolan skriver under planen som bekräftar att samtliga i personalen tagit del av planen och dess innehåll. Personal på helgbarnomsorgen samt vikarier får ta del av planen genom information från personal och rektor. Den personal som arbetat på helgbarnomsorgen har även jobbat inom förskoleverksamheten sedan tidigare.

Planen görs känd och förankras hos vårdnadshavare genom utvecklingssamtal, föräldramöte samt via Schoolsoft.

Utvärdering av föregående plan

- **Främja likabehandling oavsett funktionsnedsättning samt bristande tillgänglighet**

Förskolorna har haft barn med funktionsvariationer. Granens förskola är anpassad till barn med rörelsesvårigheter. Alla förskolan Björkens toaletter inte anpassade för barn som sitter t.ex. i rullstol.

Utomhusmiljön på vintern är inte stimulerande för barn med rullstol. Finns få aktiviteter på grund av framkomlighet utifrån mängden snö på gården.

Bildstöd finns på alla avdelningar och används dagligen. Det finns tillgång till Ipad, datorer samt projektorer. Delar av personalen har arbetat med tecknen som stöd.

När ett barn kommer till förskolan med en funktionsnedsättning så planeras inskolning tillsammans med föräldrar. En kartläggning av vilket stödbehov som finns görs. Specialpedagog, rektor samt, vid behov, extern kompetens deltar ex. habilitering eller sjukvård. Handlingsplan upprättas och följs upp på reflektionstid i arbetslaget samt gemensamma träffar med rektor och specialpedagog. Är det medicinska funktionsvariationer delar även sjukvård.

Handlingsplaner följs upp och revideras ständigt. Ansvarig är barnets mentor samt rektor. Specialpedagog kallas av rektor vid behov. Dialog med föräldrarna sker i huvudsak genom barnets mentor.

Detta är ett fortlöpande arbete som kommer att fortsätt kommande kalender år. Utvärderingen sker på APT, reflektion och i dialog med vårdnadshavare. Rektor ansvar för uppföljningsträffar.

Denna arbetsmodell har fungerat bra. I januari startar regelbundna HLT-möten där rektor, BVC samt specialpedagog träffas rektorsområdesvis. Sammankallande blir specialpedagog.

- **Främja likabehandling oavsett kön , sexuell läggning eller könsöverskridande identitet eller - uttryck**

Förskolan Björken och Granen har arbetat med att skall respekteras oavsett kön, sexuell läggning eller könsöverskridande identiteter genom att uppmuntra barnen att välja sina roller i lekar. I leken kan det finnas flera mammor och pappor i samma familj. Barnen får möjlighet och stöd av de vuxna att utveckla sin identitet. Personalen har läst böcker med könsöverskridande teman samt samtalar med barnen.

Diskussioner förekommer ständigt på reflektionen om hur man som pedagog uttrycker sig,

Detta arbete kommer att fortsätta kommande läsår med diskussion fram för allt på reflektionstid

- **Främja likabehandling oavsett ålder**

Vi har under APT diskuterat hur ålder. De yngre barnen blir jämt välkomna att delta i leken. Det förekommer nästan aldrig att någon utestängs på grund av sin ålder. Personalen låter inte barnens ålder styra. Man får klättra upp i klätterställningen oavsett ålder när man klarar det själv klättra i träd eller på stora stenar. På Kottens avdelning får barnen ansvara för samlingar tillsammans med en vuxen som stöd oavsett ålder.

Förskolan Björken och Granen kommer att arbeta vidare med ett tillåtande åldersklimat. Samlingar sker ibland gemensamt och ibland delade. Både Björken och Granen samlar 5-åringarna för en gemensam träff tvärs över avdelningarna för att de skall bli en grupp innan de startar förskoleklass.

Utvärdering sker på APT och reflektionstid.

- **Främja likabehandling oavsett etnicitet, religion eller annan trosuppfattning**

På Björkens förskola samt Granens förskola finns det olika etniciteter, kulturer och religioner bland både vuxna och barn. Det berikar mångfalden och upplevs som mycket positivt. Gemensamt för båda förskolornas matramsar på barnets hemspråk, det finns tillgång till böcker och Polyglutt (inlästa böcker via ett program på olika språk.) Även föräldrar har läst in böcker på sitt hemspråk som barnen har kunnat lyssna på via en QR kod. Det har funnits bokpåsar att låna på Björkens förskola då innehållet anpassats efter behov i samarbete med biblioteket. Björken genomförde ett skidlopp då barnen fick representera olika länder med hjälp av flaggor. Till Björkens påskdisco hade personal och föräldrar tagit fram topplåtar från olika länder som spelades utomhus. Köken erbjuder mat som överensstämmer med barnens olika trosuppfattningar och föräldrars önskemål.

Vi har idag inga barn som har samiska som modersmål. Sameskolans förskola och Kottens avdelning har i flera år haft ett samarbete då barn och personal träffas regelbundet. Dessa träffar har varit sporadiska p.g.a. pandemin. Förskolan Björken och Granen har samiska kontaktpersoner. Förskolan uppmärksammar de samiska årstiderna och samiska nationaldagen. Både förskolan Björken och Granen har tillgång till en kåta på förskolans gård.

En pedagogisk afton har kunnat genomföras tillsammans med Sameskolans personal. Andra planerade aktiviteter har ställts in.

Alla aktiviteter kommer att fortsätta detta år. Vi får nya barn fortlöpande och det innebär att etnicitet och trosuppfattningar kommer att variera. Frågan tas upp och utvärderas på APT och reflektionstid. Avdelningarna har även egna kvällsmöten då dessa frågor diskuteras.

- **Utvärdering och redovisning**

Vårdnadshavare haft begränsade möjligheter att delta i utformningen likabehandlingsplanen.

Detta är ett förbättringsområde efter pandemin. Team förskola har träffats avdelningsvis under kalenderåret 2021. Pandemin har genomsyrat allt arbete.

Delaktiga i utvärderingen har barn, pedagoger och rektor varit. Vårdnadshavare har varit med i diskussioner på utvecklingssamtal, föräldramöte samt andra träffar runt sitt barn. Specialpedagogen har varit delaktig i handlingsplaner och några möten på reflektionstid. Rektor kallar specialpedagog då behov finns.

Likabehandlingsplanen är en stående punkt på APT möten.

Kränkningar registreras i Draftit. Rektor ansvarar för uppföljning och utredning. Rapport skickas till huvudmannen för godkännande och vid nämndsmöten redovisas resultatet.

Årets plan ska utvärderas senast 2022-12-31. Ansvarig för att årets plan utvärderas är rektor.

Ett utvecklingsområde är att planerna diskuteras på ledningsmöten.

Främjande arbete

Främjande arbete handlar om att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten. Arbetet utgår ifrån skolans övergripande uppdrag att verka för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Detta värdegrundsarbete syftar till att förankra respekten för alla människors lika värde samt att utveckla en skolmiljö där alla barn känner sig trygga och utvecklas.

Arbetet med att främja lika rättigheter och möjligheter riktar sig till alla barn och ska genomföras utan att det föranleds av något särskilt problem. Det främjande arbetet är en av verksamhetens fortgående uppgifter och ska bedrivas på ett kontinuerligt, systematiskt och målinriktat sätt. I det följande redovisas det arbete som vi på förskolan kommer att genomföra för att främja barns lika rättigheter.

Namn på insatsen och området som berörs av insatsen	Mål och uppföljning	Beskrivning av insats	Ansvarig	Datum när det ska vara klart
Främja likabehandling oavsett funktionsnedsättning	Mål: Barnen ska ha kunskap om att alla människor är lika värda oavsett funktionsvariation. Uppföljning: Vid behov tas detta upp som en punkt vid APT, reflektionstid samt med specialpedagog och rektor	Vi arbetar med barnkonventionen och norm kreativitet	Pedagogerna	Arbetet pågår under hela året.
Främja likabehandling oavsett kön	Mål: Barnen ska få kunskap om att alla människor är lika värda oavsett kön.	Vi skapar en tillåtande miljö för olikheter.	Pedagogerna	Arbetet pågår under

Namn på insatsen och området som berörs av insatsen	Mål och uppföljning	Beskrivning av insats	Ansvarig	Datum när det ska vara klart
	<p>Uppföljning: Vid behov tas detta upp som en punkt vid APT, reflektionstid samt med specialpedagog och rektor</p>	<p>Björkens och Granes förskola skall arbeta med barnkonventionen samt normkreativitet.</p> <p>Pedagogerna väljer vilket material som passar utifrån barnens behov, ex. Vännerna i Kungaskogen, Kompisböckerna, Vem?</p>		hela året.
Främja likabehandling oavsett etnisk tillhörighet	<p>Mål: Barnen ska få kunskap om att alla människor är lika värda oavsett etnisk tillhörighet. Positivt med många barn med olika etniska tillhörigheter.</p> <p>Uppföljning: Vid behov tas detta upp som en punkt vid APT, reflektionstid samt med specialpedagog och rektor</p>	<p>Arbete med barnkonventionen, normkreativitet.</p> <p>Synliggör språk, kultur, religion bland barnen i barngrupperna</p>	Pedagogerna	Arbetet pågår under hela året.
Främja likabehandling oavsett religion eller annan trosuppfattning	<p>Mål: Barnen ska få kunskap om att alla människor är lika värda oavsett religion eller trosuppfattning</p> <p>Uppföljning: Vid behov tas detta upp som en punkt vid APT, reflektionstid samt med specialpedagog och rektor</p>	<p>Arbete med barnkonventionen, normkreativitet samt synliggör: språk, kultur, religion bland barnen i barngrupperna</p>	Pedagogerna	Arbetet pågår under hela året.
Främja likabehandling oavsett sexuell läggning	<p>Mål: Barnen ska få kunskap om att alla människor har lika värde oavsett sexuell läggning.</p> <p>Uppföljning: Vid behov tas detta upp som en punkt vid APT, reflektionstid samt med specialpedagog och rektor</p>	<p>Vi låter barnen fritt välja vilken roll/kön i leken. Vi arbetar med normkreativitet.</p>	Pedagogerna	Arbetet pågår under hela året.

Namn på insatsen och området som berörs av insatsen	Mål och uppföljning	Beskrivning av insats	Ansvarig	Datum när det ska vara klart
Främja likabehandling oavsett könsöverskridande identitet eller - uttryck	Mål: Barnen ska få kunskap om att alla människor är lika värda oavsett könsöverskridande identitet eller uttryck Uppföljning: Vid behov tas detta upp som en punkt vid APT, reflektionstid samt med specialpedagog och rektor	Vi arbetar med barnkonventionen och normkreativitet	Pedagogerna	Arbetet pågår under hela året.
Främja likabehandling oavsett ålder	Mål: Barnen ska få kunskap om att alla människor är lika värda oavsett ålder Uppföljning: Vid behov tas detta upp som en punkt vid APT, reflektionstid samt med specialpedagog och rektor	Vi samtalar med barnen samt arbetar med barnkonventionen och normkreativitet.	Pedagogerna	Arbetet pågår under hela året.
Främjande arbete mot bristande tillgänglighet	Mål: Barnen ska kunna delta på likvärdiga villkor oavsett funktionsförmåga. Uppföljning: Vid behov tas detta upp som en punkt vid APT, reflektionstid samt med specialpedagog och rektor	Vi arbetar utifrån barnkonventionen och normkreativitet. Anpassar lek och lärmiljö efter barnens behov	Pedagogerna	Arbetet pågår under hela året.
Främjande arbete mot kränkande behandling	Mål: Vi accepterar inte kränkande behandling. Barnen ska få kunskap om att alla människor är lika värda och skall bemötas med respekt Uppföljning: Vid behov tas detta upp som en punkt vid APT, reflektionstid samt med specialpedagog och rektor		Pedagogerna	Arbetet pågår under hela året.

Kartläggning och förebyggande åtgärder

Syftet med en kartläggning är att undersöka risker för diskriminering, trakasserier, repressalier och kränkande behandling i verksamheten. De problem- och riskområden som vi har identifierat ligger till grund för planeringen av de åtgärder som ska genomföras för att förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier, repressalier och kränkande behandling.

Kartläggningsmetod	Område som berörts	Hur barnen/vårdnadshavare involverats i kartläggningen	Hur personalen har involverats i kartläggningen	Förebyggande åtgärder
Fotografering Barnobservationer Löpande protokoll	Kränkande behandling	Barnen får fotografera var de vill leka och inte. Personalen gör barnobservationer.	Personal har tittat över incidentrapporter från senaste läsåret.	Utifrån resultat så gör personalen förändringar i miljön samt är aktiva pedagoger. Förändringen i miljön måste ske fortlöpande.
Genomgång av barnens behov utifrån funktionsnedsättningar och tillgänglighetsperspektivet	Funktionsnedsättning, tillgänglighet	Att på skydd- och arbetsmiljörom kartlägga miljön och göra riskanalyser. När barn med funktionsnedsättningar finns i verksamheten så kartläggs barnets behov tillsammans med vårdnadshavare. Rektor, specialpedagog och annan extern kompetens kan delta utifrån behov.	Personalen har utifrån kända utredningar och/eller diagnoser har sett över lokaler. Både fysiskt ex. ljus, ljud, toaletter. Man kartlägger individens behov. Vad det innebär för gruppen samt om man måste se över organisationen (Schema, bemanning ev. investeringsbehov) Anpassningar med ev. bildstöd och dataprogram tittas över. Handlingsplan upprättas.	Anpassningarna utvärderas fortlöpande och handlingsplaner revideras. Arbetsmiljöronder följs upp två gånger per år. Regelbundna möten mellan Rektor och arbetslag/enhet
Föräldraenkäter Barnintervjuer	Kränkande behandling Diskriminering/ trakasserier (samtliga grunder) Sexuella trakasserier Trygghet i förskolan	Föräldrar svar på en kommungemensam enkät Björkens föräldrar har svarat på enkät på föräldramötet ht 2021 Barnintervjuer med 4-5 åringarna.	Pedagogerna har analyserat barnens svar på enkäten avdelningsvis på reflektionstid och kompletterat med synpunkter/reflektioner utifrån barnintervjuerna och hur de upplever i verksamheten.	Resultaten har diskuterats på arbetslagens reflektionstid.

Rutiner för akuta situationer

Förskolan Björken/Granen samt helgbarnomsorgens policy är att det ska råda nolltolerans mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling i vår verksamhet.

Detta avsnitt innehåller rutiner för hur barn och deras vårdnadshavare ska göra för att anmäla diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling, hur personalens respektive rektorns anmälningsskyldighet ska fullgöras, rutiner för hur diskriminering, trakasserier och kränkande behandling ska utredas, åtgärdas och dokumenteras. Det åtgärdande arbetet påbörjas genast när det kommit signaler om att ett barn känner sig diskriminerad, trakasserad eller kränkt. Det åtgärdande arbetet innebär att verksamheten vidtar åtgärder som dokumenteras och utvärderas för att förhindra att kränkningarna upprepas.

Förskolan har rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och/eller kränkande behandling är att ha ständigt aktiva pedagoger samt att ha ständiga diskussioner i ämnet.

Alla kränkningar registreras i Draftit och anmälan går till huvudman.

Ansvarsförhållande

Enligt skollagen (SFS 2010:800) är förskollärare, lärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling skyldiga att anmäla detta till rektor. Rektor är i sin tur skyldig att föra informationen vidare till huvudmannen.

En förskollärare, lärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektor. Rektor ska i sin tur anmäla detta till huvudmannen. Kränkningar anmäls till rektor och huvudman genom Draftit: <https://inloggad.draftit.se/>

Kommunens klagomålshantering finns också beskriven på kommunens webbplats (<http://www.storuman.se/Utbildning--barnomsorg/Synpunkter-och-klagomal/>).

Barn och/eller vårdnadshavare anmäler diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling till någon i personalen på förskolan eller rektor. Barnet har dock möjlighet att vända sig till den anställd som de känner mest förtroende för. Den som har blivit kontaktad ansvarar för att åtgärder görs i enlighet med nedanstående mallar.

- Vid misstanke om kränkande behandling eller trakasserier tillämpas rutiner för åtgärdande arbete vid kränkande behandling/trakasserier mellan barn (bilaga 1).
- Vid misstanke om att vuxen i verksamheten kränkt/trakasserat ett barn tillämpas rutiner för när vuxen i verksamheten kränker barn (bilaga 2).
- Mall för samtal vid misstänkt kränkande behandling/trakasserier (bilaga 3).
- Mall för samtal med vittnen till händelser (bilaga 4).

Dokumentationen sker i Draftit.

Bilaga 1 - Åtgärdande arbete vid kränkande behandling/trakasserier mellan barn

Kränkningar anmäls till rektor och huvudman genom Draftit: <https://inloggad.draftit.se/>

Använd mall för samtal kring misstänkt kränkande behandling/trakasserier, bilaga 3.

Alla fall av misstänkt kränkande behandling, diskriminering eller mobbning ska utredas så snabbt som möjligt.

1. Förskolans/avdelningens personal:

- Samtalar med barnet. Samtalet ska dokumenteras.
- Beskriver/sammanfattar problemet eller behovet tillsammans med barnet
- Den vuxne som har samtalat med barnet ska skyndsamt informera övrig personal som berörs på avdelningen/förskolan.

2. Mentor/handledare:

- Ska alltid känna till den situation som uppstått och vara drivande i försök att klarlägga och hitta lösning på problemet.
- Informerar vårdnadshavare.
- Diskuterar problemet med de personer som ska vara behjälpliga. Ärendets karaktär avgör vilka som ska informeras; rektor, arbetslag, socialtjänst, polis etc.
- En utredning som belyser situationen ska göras. De som ska samarbeta i ärendet söker hitta åtgärder som är passande för den situation som uppstått. *OBS! Detta ska dokumenteras/utredas i Draftit där återkoppling till rektor och huvudman sker.*

Uppföljning/utvärdering

- Arbetslaget följer upp problemet tillsammans, ev. tillsammans med rektor och/eller annan som utgöra ett stöd. Uppföljningen ska dokumenteras.
- Om situationen ej förbättrats börjar man om på punkt ett.
- Rektor ska hållas informerad om ärendets gång.

Rektor måste anmäla kränkande behandling till huvudman (Skollagen 2010:800, 6 kap. 10 §, 1 st.).

Rektor måste även anmäla trakasserier eller sexuella trakasserier på så sätt som avses i diskrimineringslagen till huvudman (Skollagen 2010:800, 6 kap. 10 §, 2 st.).

Bilaga 2 - Rutiner när vuxen i verksamheten kränker barn

Kränkningar anmäls till rektor och huvudman genom Draftit: <https://inloggad.draftit.se/>

Händelsens art avgör hur ärendet behandlas. Förbudet för skolpersonal att utsätta barn för kränkningar gäller inte tillrättavisning som är befogad för att upprätthålla ordning och god miljö, även om barnet kan uppleva tillrättavisningen som kränkande. Ibland kan det vara tillräckligt om rektor för samtal med berörda parter för att få händelsen klarlagd och därmed utagerad. I andra fall kan det bli nödvändigt med en mer omfattande utredning.

Rektor måste anmäla kränkande behandling till huvudman (Skollagen 2010:800, 6 kap. 10 §, 1 st.).

Rektor måste även anmäla trakasserier eller sexuella trakasserier på så sätt som avses i diskrimineringslagen till huvudman (Skollagen 2010:800, 6 kap. 10 §, 2 st.).

Åtgärdsång i ärendet:

1. Personal på förskolan (annan än den som utsatt barnet för kränkning) samtalat med kränkt barn.
2. Rektor, eller dess ställföreträdare samtalat med den vuxne som barnet menar kränkt honom/henne. Den vuxne har möjlighet att ha stödperson med sig.
3. Vårdnadshavare informeras.
4. Utgången av samtalen samt den hittills inhämtade informationen runt ärendet ger rektor skäl att besluta om händelsen kan betecknas som utredd och utagerad eller om mer omfattande utredning är nödvändig.

När mer omfattande utredning är nödvändig skall rektor

- Samtala med alla de eventuella vittnen som finns till händelsen (såväl barn som vuxna).
- Efter att ha gjort en allsidig utredning skall bedömning göras om det är nödvändigt att anmäla händelsen till andra myndigheter för vidare utredning.

Det åligger rektor att försäkra sig om att det barn som känner sig kränkt inte drabbas av repressalier under och efter utredning.

Bilaga 3 - Mall för samtal vid misstänkt kränkande behandling/ trakasserier

Håll enskilda samtal med den som känner sig kränkt/trakasserad och de som anklagas för att kränka/trakassera. Var så konkret som möjligt i samtalen och **för noggranna anteckningar över frågor - svar**. *Mål för samtalen bör vara att klarlägga situationen (ansvarsbilden) och få slut på de eventuella kränkningar/trakasserier som förekommer.*

Samtalsmall för personal med den som blivit utsatt:

- Uppmana barnet att berätta vad som hänt.
- Fråga vem eller vilka som deltagit i kränkningarna/trakasserier.
- Fråga om det finns det vittnen till det som inträffat? Hör även dessa (enligt bilaga 4).
- Ta reda på tidsperspektivet runt händelserna; när började det, hur ofta osv.
- Beskriv den policy som förskolan i sin likabehandlingsplan bestämt sig för. Upplys om att samtal kommer att hållas med de som barnet menar utsatt honom eller henne. Förklara att personal kommer att hålla speciell uppsikt runt de som finns med i händelsen.
- Den som håller i mötet informerar övrig personal skyndsamt.
- Tar kontakt med vårdnadshavare samma dag.

Samtalsmall för personal med de/den som ev. utsatt andra för kränkningar/trakasserier (enskilda samtal):

- Berätta om de anklagelser som riktas mot barnet.
- Uppmana den anklagade att berätta vad han/hon vet.
- Beskriv skolans policy och att ärendet inte kommer att släppas förrän en godtagbar lösning nåtts.
- Förklara att skärpt uppmärksamhet råder från personalens sida kring dem som finns med i händelsen.
- Den som håller i mötet informerar övrig personal skyndsamt.
- Tar kontakt med vårdnadshavare samma dag.

Uppföljning/utvärdering:

- Inom två veckor ska en uppföljning ske. Utgången av uppföljningen avgör om fortsättning är nödvändig. Uppföljning dokumenteras i Draftit och ev. upprättas en handlingsplan om behov finns.

Om problemet kvarstår:

- Uppföljning av handlingsplan med berörda (inkl. vårdnadshavare). Vid behov kopplas annan kompetens in som ex. logoped som kan bistå med stöd för att hitta en lösning på problemet.

Bilaga 4 - Samtalsmall för vittnen

- Uppmana vittnet att berätta vad som hänt.
- Fråga vem eller vilka som deltagit i kränkningen/incidenten.
- Ta reda på tidsperspektivet runt händelserna; när började det, hur ofta o.s.v.
- Beskriv den policy som skolan i sin likabehandlingsplan bestämt sig för. Uppllys om att samtal kommer att hållas med de som barn som är inblandade. Förklara att personal kommer att hålla speciell uppsikt runt de som finns med i händelsen.
- Uppmana barnet att komma till en vuxen och berätta och han/hon får reda på eller ser något mer.

Bilaga 5 - Definitioner och begrepp

Följande definitioner och begrepp används i denna plan och utgår från de allmänna råden³ och är bland annat hämtade från diskrimineringslagen, skollagen och propositionen Ett starkare skydd mot diskriminering (prop. 2007/08:95):

En person är skyddad mot diskriminering utifrån de i diskrimineringslagen angivna *diskrimineringsgrunderna*. De sju *diskrimineringsgrunderna* är kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning och ålder.

Direkt diskriminering innebär att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Man kan också i vissa fall diskriminera genom att behandla alla lika, så kallad *indirekt diskriminering*. Med detta menas att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse eller ett förfaringsätt som framstår som neutralt men som i praktiken missgynnar ett barn av skäl som har samband med en viss diskrimineringsgrund, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringsättet har ett berättigat syfte.

Med begreppet *likabehandling* menas att alla barn ska behandlas så att de har lika rättigheter och möjligheter oavsett någon diskrimineringsgrunderna. Det innebär dock inte alltid att alla barn ska behandlas lika, se indirekt diskriminering.

Trakasserier innebär ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Sexuella trakasserier innebär ett handlande av sexuell natur som kränker någons värdighet. Sexuella trakasserier behöver inte ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna. För att underlätta läsningen inryms i den här skriften begreppet sexuella trakasserier i begreppet trakasserier.

Med diskrimineringsgrunden *könsöverskridande identitet* eller uttryck menas att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Med diskrimineringsgrunden *etnisk tillhörighet* menas nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Med *funktionshinder* menas varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Med diskrimineringsgrunden *bristande tillgänglighet* avses att en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att "skäliga åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan sådan funktionsnedsättning". Begreppet

³ Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling. Skolverkets allmänna råd (2012)

tillgänglighet innefattar stöd eller personlig service, information och kommunikation samt den fysiska miljön.⁴

Med *sexuell läggning* menas homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Med *kränkande behandling* menas ett uppträdande som utan att ha samband med någon diskrimineringsgrund kränker ett barns värdighet.

Med *barn* menas den som deltar i eller söker till förskolan eller annan pedagogisk verksamhet enligt 25 kapitlet skollagen.

Huvudman: Den som är huvudman för skollagsreglerad verksamhet, dvs. den ansvariga kommunala nämnden eller styrelsen för fristående verksamheter. I diskrimineringslagen används begreppet utbildningsanordnare men i den här skriften används begreppet huvudman oavsett vilken lagstiftning det rör sig om.

⁴ Ny diskrimineringsgrund fr.o.m. 2015-01-01.

